

معاونین محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی معاونین محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه‌ها/دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور روسای محترم سازمان‌ها، موسسات و مراکز تحقیقاتی علوم پزشکی کشور

با سلام و احترام

همانگونه که مستحضر هستید؛ توجه خاص و سرمایه‌گذاری در پژوهش و فناوری، در کنار توسعه نیروی انسانی محقق و کارآفرین، زیربنای پیشرفت پایدار کشور را فراهم آورده و نقشی بنیادین در دستیابی به مرجعیت علمی، تولید علم نافع و رفع چالش‌های نظام سلامت ایفا می‌کند. در این راستا، معاونت تحقیقات و فناوری با رویکردی علمی، هدف‌گرا و نظام‌مند، هر ساله اقدام به ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری دانشگاه‌ها/دانشکده‌ها و مراکز تحقیقات علوم پزشکی نموده و با سنجش عملکرد پژوهشی، اقدام به شناسایی ظرفیت‌ها، چالش‌ها و هدایت منابع و سیاست‌ها در مسیر تحقق اهداف کلان علمی کشور می‌نماید. این ابزار، نه تنها جهت رتبه‌بندی و ایجاد رقابت علمی و سازنده به کار گرفته می‌شود، بلکه بستری به‌منظور ارتقای کیفیت، افزایش اثربخشی و پاسخ‌گویی نظام سلامت به نیازهای جامعه را نیز فراهم می‌آورد.

در ارزشیابی سال ۱۴۰۳، تعداد ۶۸ دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و ۸۵۴ مرکز تحقیقات (۸۲۰ مرکز تحقیقات دولتی و ۳۴ مرکز تحقیقات غیردولتی)، از طریق سامانه جامع ارزشیابی (<http://evaluation.research.ac.ir>) طبق برنامه عملیاتی مدون مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

نظر به اینکه، در این فرایند، برای نخستین بار، روزآمدسازی گزارشات، متناسب با فرایندهای بهینه و کارا، در عین ایجاد دسترسی و شفافیت و پاسخگویی به‌هنگام، در بستر سامانه برخط تمهید شده است، انتظار می‌رود؛ در رویکردی هم‌افزا، همکاری کلیه معاونین، مدیران و کارشناسان محترم تحقیقات و فناوری در سطح دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی از یک سو و مدیران و کارشناسان ستادی از سوی دیگر، در محقق شدن نتایج ارزشیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی سال ۱۴۰۳ در نیمه اول سال جاری، (طبق جدول برنامه زمانبندی ذیل) به بار بنشیند.

لازم بذکر است؛ در ارزشیابی سال ۱۴۰۳، طی فرایندی چند مرحله‌ای، با مشارکت حداکثری ذینفعان، شاخص‌های ارزشیابی دانشگاه‌های علوم پزشکی، تحت بررسی کارشناسی قرار گرفت. چابک‌سازی شاخص‌ها و به‌روز رسانی آنها در بخش زیرساخت‌ها؛ حذف برخی شاخص‌ها در بخش مرجعیت علمی و افزایش امتیازات در قسمت تحقیقات و فناوری دانشجویی از مهمترین موارد اعمال شده در این حوزه هستند. در ارزشیابی مراکز تحقیقاتی نیز، کمترین تغییر در محورها و زیرمحورهای ارزشیابی اعمال شده است.

بر این اساس؛ ضمن ارسال دستورالعمل ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری دانشگاه‌ها/دانشکده‌های علوم پزشکی (پیوست شماره ۱) و مراکز تحقیقات علوم پزشکی کشور (پیوست شماره ۲)، خواهشمند است، ترتیبی اتخاذ فرمایید تا اطلاع‌رسانی مناسب در سطح دانشگاه/مراکز تحقیقاتی صورت گرفته و مستندات، طبق جدول زمانبندی، آماده و در موعد مقرر در سامانه جامع ارزشیابی بارگذاری گردد. شایان ذکر است؛ جهت هماهنگی بیشتر، برنامه کارگاه‌های آموزشی مرتبط متعاقبا حضورتان تقدیم خواهد شد.

«سرمایه‌گذاری برای تولید»
(مقام معظم رهبری)

جدول برنامه عملیاتی-زمانی فرآیند ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقاتی و فناوری دانشگاه/دانشکده و مراکز تحقیقات علوم پزشکی کشور ۱۴۰۳			
ردیف	عنوان فعالیت	زمان	مجری
۱	ارسال راهنمای ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری دانشگاه/دانشکده ها و مراکز تحقیقات علوم پزشکی	۱۴۰۴/۰۲/۱۶	معاونت نظارت و ارزشیابی ستاد
۲	برگزاری کارگاه‌های توانمندسازی کارشناسان مسوول ارزشیابی دانشگاه/دانشکده و مراکز تحقیقات علوم پزشکی	۱۴۰۴/۰۲/۱۷ لغایت ۱۴۰۴/۰۲/۳۱	معاونت نظارت و ارزشیابی ستاد
۳	ایجاد دسترسی جهت کلیه کارشناسان ارزشیابی دانشگاه/دانشکده و مراکز تحقیقات علوم پزشکی جهت بارگذاری مستندات	۱۴۰۴/۰۳/۰۱ لغایت ۱۴۰۴/۰۳/۲۵	سامانه جامع ارزشیابی، دانشگاه/ مرکز تحقیقات
۴	مشاهده نتایج محور تولید دانش (مدیریت مقالات) توسط دانشگاه/دانشکده و مراکز تحقیقات علوم پزشکی	۱۴۰۴/۰۳/۱۰ لغایت ۱۴۰۴/۰۳/۲۶	سامانه جامع ارزشیابی، دانشگاه/ مرکز تحقیقات
۵	بسته شدن دسترسی کلیه کارشناسان مسوول ارزشیابی دانشگاه/دانشکده و مراکز تحقیقات علوم پزشکی و عدم امکان بارگذاری مستندات	۱۴۰۴/۰۳/۲۷	سامانه جامع ارزشیابی
۶	داوری مستندات توسط ستاد	۱۴۰۴/۰۴/۰۱ لغایت ۱۴۰۴/۰۴/۱۸	معاونت نظارت و ارزشیابی ستاد/ دفاتر مرتبط
۷	پاسخگویی به اعتراضات / رفع ابهامات	۱۴۰۴/۰۴/۲۱ لغایت ۱۴۰۴/۰۴/۲۹	معاونت نظارت و ارزشیابی ستاد/ دفاتر مرتبط
۸	اصلاح و نهایی سازی نتایج ارزشیابی کلیه شاخص‌ها	۱۴۰۴/۰۵/۰۱ لغایت ۱۴۰۴/۰۵/۰۵	معاونت نظارت و ارزشیابی ستاد/ دفاتر مرتبط
۹	اعلام نتایج اولیه ارزشیابی دانشگاه/دانشکده و مراکز تحقیقات	۱۴۰۴/۰۵/۱۰	معاونت نظارت و ارزشیابی ستاد
۱۰	محدود نمودن کلیه دسترسی ها و به روز رسانی سامانه جهت اعلام رتبه‌بندی و نتایج ارزشیابی دانشگاه/دانشکده و مراکز تحقیقات	۱۴۰۴/۰۵/۱۱ لغایت ۱۴۰۴/۰۵/۱۴	سامانه جامع ارزشیابی
۱۱	اعلام نتایج ارزشیابی و رتبه‌بندی نهایی دانشگاه‌ها/دانشکده‌ها و مراکز تحقیقات	۱۴۰۴/۰۵/۱۵	معاونت نظارت و ارزشیابی ستاد

دکتر شاهین آخوندزاده
معاون تحقیقات و فناوری

آزاد

معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

راهنمای ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری دانشگاه‌ها / دانشکده‌های علوم پزشکی کشور - ۱۴۰۳

مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات و فناوری

معاونت نظارت و ارزشیابی

ویرایش: اردیبهشت ماه ۱۴۰۴

پیوست‌های محور اثر گذاری

پیوست شماره ۶- توضیحات و شیوه امتیازدهی شاخص‌های مربوط به محور اثرگذاری

زیر محور	حوزه فعالیت / شاخص‌ها	مستندات مورد نیاز	امتیاز به ازای واحد شاخص	سقف امتیاز تراز شده
طرح‌های اثرگذار در سطح سیاستگذاری و قانون‌گذاری سلامت	طرح‌های تحقیقاتی / فناوریانه مصوب که در سال ارزشیابی منجر به:		در سطح شهرستان تا ۲۰ امتیاز در سطح استان تا ۵۰ امتیاز در سطح کلان منطقه تا ۷۰ امتیاز در سطح ملی تا ۱۰۰ امتیاز در سطح بین‌المللی ۱۲۰	۴۵۰
	- ابلاغ قوانین، دستورالعمل‌های اتخاذ سیاست‌های کلان	نامه ابلاغ قانون / دستورالعمل و یا سیاست کلان به ذی‌نفعان به همراه مستند مربوطه (متن قانون / دستورالعمل جدید)		
	- ابلاغ اصلاح قوانین قدیمی براساس نتایج تحقیق	نامه ابلاغ اصلاحیه به ذی‌نفعان به همراه مستند مربوطه (دستورالعمل اصلاح شده)		
	استفاده از نتایج پژوهش‌های سفارش محور توسط سازمان سفارش دهنده	مستند مربوط به: الف- سفارش طرح ب - قرارداد طرح ج - دریافت اعتبار د- رایحه نامه تاییدیه از بالاترین مقام مسؤول در سازمان سفارش دهنده مبنی بر استفاده از نتایج تحقیق با ذکر دقیق نوع و محل اثرگذاری به همراه مستندات مرتبط		
	- ایجاد گفتگوهای مرتبط با سیاستگذاری منجر به تأیید، تغییر جهت، استقرار یا ابطال یک خط مشی - افزایش توجه قانون‌گذاران به موضوعات جدید شده و درک و تحلیل‌های جدید از مشکلات موجود - توسعه و ارتقاء سیاست‌های بین‌المللی و شیوه‌های تخصیص یا توزیع بودجه - گسترش دسترسی یا مشارکت مردم در فرآیندهای سیاستگذاری - تأثیر بر تهیه و شکل‌گیری مقررات مرتبط با بهداشت و درمان	مستند اثرگذاری مربوط به استقرار یا ابطال خط مشی، توجه قانون‌گذار به موضوعات جدید و بهره از آن، توسعه و ارتقاء سیاست‌های بین‌المللی و شیوه‌های تخصیص، گسترش دسترسی و مشارکت مردم و تأثیرات مثبت در تهیه و شکل‌گیری مقررات و قوانین		
	- تغییر در کوریکولوم آموزشی - تعریف رشته‌های جدید - اصلاح فرآیندهای آموزشی - تغییر روش‌ها و اقدامات آموزشی در دانشگاه‌ها - بهبود عملکرد حرفه‌ای دانش‌آموختگان - تغییر مؤثر و قابل اثبات در بکارگیری اصول پدافند غیرعامل درحوزه‌های بهداشت و درمان	- مستند انجام پژوهش مبنی بر بهبود کیفیت آموزش در اثر تغییرات ابلاغ شده - مستند روش‌ها و اقدامات آموزشی در دانشگاه‌ها - مستند عملکرد حرفه‌ای دانش‌آموختگان جهت بهبود توسعه و ارتقاء واحدهای آموزشی مهارتی - مستند بکارگیری اصول پدافند غیرعامل درحوزه‌های بهداشت و درمان		

زیر محور	حوزه فعالیت / شاخص ها	مستندات مورد نیاز	امتیاز به ازای واحد شاخص	سقف امتیاز تراز شده
طرح‌های اثرگذار در سطح وضعیت سلامت جامعه و ارائه خدمات بهداشتی درمانی	ابلاغ راهنماهای بالینی/ بهداشت عمومی/ ابزار کمک تصمیم بیماران /... توسط بالاترین مقام مسؤول طرح‌های تحقیقاتی / فناوریانه مصوب که در سال ارزشیابی منجر به تغییر در وضعیت سلامت مردم شده است. مصادیق مربوطه شامل: - تغییر در شیوع یا بروز بیماری - یک مداخله بالینی جدید (مانند دارو یا روش درمان) - ارتقای کیفیت زندگی - بهبود شاخص سلامت عمومی یا رفاه اجتماعی - افزایش طول عمر - ایجاد روش پیشگیری از بیماری یا یک نشانگر سلامت - کاهش میزان مرگ و میر و... - بهبود وضعیت سلامت بیماران با استفاده از روش‌های مختلف - تغییر شیوه یا ارائه خدمت - شناسایی خدمات جدید با بهبود خدمات جاری با تغییر فرایندها - بهبود کیفیت، دسترسی پذیری، مقبولیت یا هزینه اثربخشی - پاسخ به نیازهای خدمات سلامت با درک نیازهای ناشی از تفاوت‌های فرهنگی، زبانی، قومی، مذهبی، اقلیت‌های زبانی، جامعه مهاجران - اعمال قانون یا اقدامات تأمینی در ارائه خدمت - توقف شیوه ارائه خدمت غیر موثر - ارتقاء تاب‌آوری نظام سلامت در برابر بحران ها	نامه ابلاغ به همراه مستند مربوطه ارایه پژوهش/ مستند مبنی بر تغییر در: - شیوع یا بروز بیماری/ مداخله جدید بالینی/ کیفیت زندگی/ سلامت عمومی یا رفاه اجتماعی/ افزایش طول عمر/ روش پیشگیری از بیماری یا نشانگر سلامت/ کاهش میزان مرگ و میر و... - ارائه مستندات مربوط به بهبود وضعیت سلامت مردم/ تغییر شیوه یا ارائه خدمت/ بهبود کیفیت، دسترسی پذیری، مقبولیت و .../ پاسخگویی به نیازهای خدمات سلامت/ اعمال قانون و کنترل اقدامات تأمینی/ تغییرات شیوه های ارائه خدمت/ ارتقاء تاب‌آوری نظام سلامت		
	طرح‌های تحقیقاتی/ فناوریانه مصوب که بر مولفه های اجتماعی موثر بر سلامت در سال ارزشیابی موثر بوده است. مصادیق تغییر شامل: - کاهش عوامل خطر و آسیب‌های اجتماعی - افزایش تامین عدالت در سلامت - بهبود طراحی یا اجرای خط مشی ها یا قوانین زیست محیطی	انجام پژوهش/ مستند مبنی بر تغییر در: - عوامل خطر - عدالت در سلامت - طراحی و اجرای خط مشی و قوانین زیست محیطی - حفاظت از منابع طبیعی - تغییر یا اصلاح شیوه مدیری منابع طبیعی		

زیر محور	حوزه فعالیت / شاخص ها	مستندات مورد نیاز	امتیاز به ازای واحد شاخص	سقف امتیاز تراز شده
طرح‌های اثرگذار بر اقتصاد و تولید	- مدیریت یا حفاظت از منابع طبیعی مانند انرژی، آب و غذا - تغییر یا اصلاح شیوه مدیریت یک ریسک یا خطر زیست محیطی - بهبود محیط زیست از طریق معرفی یک محصول، فرایند یا خدمت جدید؛ یا بهبود محصول، فرایند یا خدمت موجود؛ یا بهبود خط مشی‌ها و شیوه‌های مدیریتی - کاهش تورم و رشد تولید - تغییر عوامل محیطی مانند کاهش آلاینده‌های محیطی - افزایش امنیت غذایی - افزایش سواد سلامت - کاهش مخاطرات شغلی و اشتغال‌زایی و بکارگیری نیروی انسانی - افزایش آگاهی عمومی در خصوص خطرات بهداشتی، پیشگیری از بیماری‌ها - کاهش یا جایگزینی استفاده از حیوانات آزمایشگاهی	- معرفی محصول یا فرایند جهت بهبود محیط زیست - آسیب‌های اجتماعی - رشد تولید و کاهش تورم - عوامل محیطی مانند کاهش آلاینده‌های محیطی - امنیت غذایی - سواد سلامت - مخاطرات شغلی - اشتغال‌زایی (سند مرتبط: آرایه لیست بیمه و گواهی اشتغال بکار) - آگاهی عمومی درخصوص خطرات بهداشتی و پیشگیری از بیماری‌ها		
	- طرح‌های تحقیقاتی / فناوریانه مصوب که منجر به تغییر در اقتصاد و کسب و کار در سال ارزشیابی گردد، مصادیق تغییر شامل: - بهبود کیفیت زندگی تحت تأثیر یک محصول یا فرایند جدید - افزایش ورود گردشگران درمانی به کشور - کاهش هزینه درمان، بهداشت و مراقبت‌های اجتماعی - تحریک سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی - بهبود دسترسی به فرصت‌های مالی - افزایش یا جهش کمیت یا کیفیت تولید و یا کاهش ضایعات - ایجاد مسیرهای نو برای نوآوری در بازار - ارتقاء بهره‌وری و کارایی استفاده از منابع - تولید کارآمدتر یا افزایش بهره‌وری و تغییر روش‌های مدیریت در کسب و کار	- مستندات مربوط به: - بهبود کیفیت زندگی تحت تأثیر یک محصول یا فرایند جدید - افزایش ورود گردشگران درمانی - کاهش هزینه درمان، بهداشت و مراقبت‌های اجتماعی - تحریک سرمایه‌گذاری - افزایش یا جهش کمیت یا کیفیت تولید و یا کاهش ضایعات / ایجاد مسیرهای نو برای نوآوری - ایجاد مسیرهای نو برای نوآوری - ارتقاء بهره‌وری و کارایی استفاده از منابع - تولید کارآمدتر یا افزایش بهره‌وری و تغییر روش‌های مدیریت در کسب و کار		

زیر محور	حوزه فعالیت / شاخص ها	مستندات مورد نیاز	امتیاز به ازای واحد شاخص	سقف امتیاز تراز شده
شاخص های اثربخشی اختراعات و رسانه	شاخص تأثیر اختراع	داده ها از پایگاه Scival استخراج می شود.	عدد خام استخراج شده	۲۵ امتیاز
	شاخص تأثیر رسانه			۲۵ امتیاز

ملاحظات محور اثرگذاری:

- در بررسی طرح های تحقیقات / فناوری اثرگذار، تاریخ تصویب طرح محدودیت زمانی نداشته و تنها تاریخ ایجاد اثر مربوط به سال ارزشیابی می باشد.
- سقف امتیاز محور اثرگذاری ۵۰۰ می باشد.
- به ایجاد اثر در سطح شهرستان تا سقف ۲۰ امتیاز، در سطح استان تا سقف ۵۰ امتیاز، در سطح کلان منطقه تا سقف ۷۰ امتیاز، در سطح ملی تا سقف ۱۰۰ و در سطح بین المللی تا سقف ۱۲۰ امتیاز تعلق می گیرد.
- در زیرمحور شاخص های اثربخشی اختراعات و رسانه، امتیاز واحد ابتدا براساس عدد خام استخراج شده از پایگاه محاسبه شده و سپس براساس بالاترین عدد بدست آمده در تیپ با سقف امتیاز ۵۰، نرمالیزه می شود.
- در ارتباط با طرح های تحقیقاتی اثرگذار مشترک، امتیاز طرح بر اساس میزان مشارکت ادعا شده/ نامه معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه محاسبه خواهد شد.
- در تمامی سطوح اثرگذاری، رایحه مستندات ذیل الزامی می باشد:
 - پروپوزال طرح تحقیقاتی/ فناوری
 - مصوبه شورای پژوهشی / شورای فناوری / دفتر ارتباط با صنعت و یا سایر مراجع ذیصلاح
 - گزارش نهایی یا پیشرفت کار طرح تحقیقاتی / فناوری
 - تکمیل اظهارنامه ایجاد اثر در سامانه ارزشیابی